

Nr 13.

Ankom till riksdagens kansli den 5 februari 1929 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ny värmeledning och införande av elektrisk belysning i nationalmuseibygnaden m. m. (2:a avd.)

I den till riksdagen den 4 januari 1929 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln (punkten 21) föreslagit riksdagen att, i avbidan på proposition angående ny värmeledning och införande av elektrisk belysning i nationalmuseibygnaden m. m., för budgetåret 1929/1930 såsom extra reservationsanslag beräkna ett belopp av 194,800 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 18 januari 1929 dagtecknad proposition, nr 13, vilken hänvisats till statsutskottet för förberedande behandling, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att för utförande i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet framlagda förslag om ny värmeledningsanläggning samt elektrisk belysnings- och kraftinstallation i nationalmuseibygnaden utöver redan beviljade 389,600 kronor, bevilja ett belopp av 185,400 kronor och av de sålunda beviljade medlen, tillhoppa 575,000 kronor, för budgetåret 1929/1930 såsom extra reservationsanslag anvisa 194,800 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

I statsverkspropositionen till 1928 års riksdag, åttonde huvudtiteln (punkten 18) föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att för utförande i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet framlagda förslag om ny värmeledningsanläggning samt elektrisk belysnings- och kraftinstallation i nationalmuseibygnaden bevilja ett belopp av 389,600 kronor samt därav för budgetåret 1928/1929 såsom extra reservationsanslag anvisa 194,800 kronor. I detta ärende hade byggnadsstyrelsen avgivit ett den 11 augusti 1925 dagtecknat kostnadsförslag, slutande på 610,000 kronor, vilket förslag byggnadsstyrelsen

sedermåra i skrivelse den 17 augusti 1927 förklarar sig vidhålla. Med anledning av de stora kostnader, som enligt förslaget skulle bli va förenade med de ifrågasatta ändringsarbetena, ansåg sig departementschefen böra undersöka, om icke någon billigare, men dock tillfredsställande lösning av frågan vore möjlig. Med anledning härav hade under hand från byggnadsfirman Algot Lindgren i Stockholm införskaftats kostnadsberäkning å ifrågasvarande arbeten, vilken kostnadsberäkning slutade å en summa av 418,000 kronor. Härefter hade departementschefen, likaledes under hand, inhämtat yttrande över sistberörda kostnadsberäkning från 1927 års besparingsnämnd, vilken funnit, att totalsumman enligt firman Lindgrens förslag skulle kunna minskas till 389,600 kronor. Besparingen, 28,400 kronor, avsåg kostnaderna för upptagande av de gamla värmeledningsrören och igenläggande av kanalerna för dessa, med vilka arbeten besparingsnämnden ansåg kunna anstå. I propositionen föreslogs byggnadstiden begränsad till två år. De erforderliga medlen ansågos böra fördelas på dessa båda år med hälften på vardera året.

Riksdagen biföll Kungl. Maj:ts sist omförmälda förslag. Därvid anförde riksdagen, bland annat, följande.

Av den i ärendet förebragta utredningen har riksdagen blivit övertygad därom, att det nuvarande uppvärmningssystemet i nationalmuseibygnaden är förenat med sådana olägenheter och vådor, att en ändring av nu rådande förhållanden synes med det snaraste vara av oavvisligt behov påkallad. Med hänsyn till den med nuvarande anordning förenade brandrisken och i betraktande av nödvändigheten av snabba åtgärder för dess hävande har riksdagen sålunda ansett sig böra bifalla förslaget om att anslag beredes för införande i byggnaden av ett nytt värmeledningssystem och i samband därmed anordnande därstädes av elektrisk belysnings- och kraftinstallation.

Riksdagen har väl uppmärksammat, hurusom Kungl. Maj:ts förslag innebär vissa inskränkningar i det av byggnadsstyrelsen uppgjorda programmet. Med hänsyn härtill har riksdagens vederbörande utskott låtit i vederbörlig ordning inhämta yttrande av byggnadsstyrelsen över det av ovanbemälda byggnadsfirma Algot Lindgren uppgjorda programmet ävensom över en av 1927 års besparingsnämnd avgiven P. M., i vad nämnda program och P. M. innebure inskränkningar i avseende å arbetenas utförande i förhållande till det av byggnadsstyrelsen ursprungligen uppgjorda förslaget, därvid styrelsen företrädesvis hade att yttra sig i den punkt i byggnadsfirman Lindgrens program, som avsåge bibehållandet av de nuvarande värmeledningskanalerna och däri befintliga gamla värmeledningsrör. I anledning av detta byggnadsstyrelsens yttrande har riksdagen ej kunnat undgå hysa vissa betänkligheter mot Kungl. Maj:ts förslag, men då byggnadsstyrelsen, såsom av utlåtandet framgår, icke direkt motsatt sig de av Kungl. Maj:t föreslagna inskränkningarna, och då i allt fall ett avlägsnande av de nuvarande riskmomenten givetvis är att betrakta som en synnerlig viktig och brådskande angelägenhet, har riksdagen låtit sina betänkligheter i förevarande avseende vika.

Vad vidare beträffar de kostnadsberäkningar, på vilka Kungl. Maj:t stöder sitt förslag, har riksdagen likaledes ej kunnat undgå uppmärksamma, hurusom de utan gesägelse äro hållna i underkant.

Riksdagen förutsätter emellertid, att Kungl. Maj:t tillser, att de ifrågasatta arbetena icke varda igångsatta, förrän fullgoda garantier vunnits såväl för att kvaliteten av ändrings- och byggnadsarbetena ej äventyras som för att arbetena visas kunna utföras inom ramen för den av Kungl. Maj:t beräknade kostnadssumman.

Av den nu föreliggande propositionen inhämtas, att Kungl. Maj:t genom beslut den 24 maj 1928 anbefallt byggnadsstyrelsen att infordra entreprenad-
anbud för utförande av ifrågavarande arbeten i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet framlagda förslag samt under iakttagande av vad riksdagen sålunda anfört. Efter det sedermera på framställning av byggnadsstyrelsen Kungl. Maj:t ställt medel till styrelsens förfogande för uppgörande av fullständiga entreprenadhandlingar med tillhörande ritningar, har byggnadsstyrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 5 december 1928 meddelat, att på grundval av de uppgjorda entreprenadhandlingarna anbud infordrats å utförande av de olika arbetena, samt att kostnaderna för utförandet av ifrågavarande installationer och därmed förenade arbeten på grund av de inkomna anbuden kunde beräknas till 560,000 kronor.

Den sålunda angivna kostnadssumman 560,000 kronor fördelar sig på följande sätt:

Ny värmeledning, elektrisk belysnings- och kraftinstallation jämte armatur samt byggnads- och målningsarbeten, exklusive innanfönster enligt alternativ B i anbudet å byggnadsarbetena (sammanlagda kostnadssumman är baserad på infordrade anbud)	kronor 454,135: —
Kostnad för elektrisk servis enligt meddelande från Stockholms elektricitetsverk	» 3,000: —
Vakthållning samt anordnande av provisoriska brandskåp (enligt byggnadsstyrelsens tidigare specifikation minskad med 90 dagar för yttre vakthållningen å 13,5 timmar = 1,215 timmar å kronor 1:25 = kronor 1,518:75)	» 21,500: —
Konstruktörsarvodet för värmeledningen och den elektriska installationen	» 9,750: —
Byggnadsritningar, byggnadsledning och entreprenadhandlingar	» 15,000: —
Kontroll för värmeledningen, elektriska installationen och byggnadsarbetena	» 20,000: —
Diverse omkostnader, såsom provisoriska omkopplingar av uppvärmningsanordningarna under perioder, som infalla under kall årstid, uppvärmning av lokaler, som stå under arbete, bränsle till provningar, anordningar för provisoriska tjänsterum, ytterligare prov med armatur samt oförutsedda utgifter	» 34,615: —
Ersättning av för utredningen, genom Kungl. Maj:ts beslut den 3 april 1925, anvisade medel	» 2,000: —
	<hr/>
Summa kronor	560,000: —

Till sistnämnda summa har lagts ett tidigare ej medräknat belopp av 15,000 kronor för omflyttning av samlingarna under ombyggnadsarbetet. Totalkostnaden skulle alltså bli 575,000 kronor. I enlighet härmed skulle, utöver redan beviljade 389,600 kronor, erfordras ytterligare ett belopp av 185,400 kronor.

Departementschefen anför, att anledningen till kostnadsökningen, som, bortsett från det tidigare icke beräknade beloppet å 15,000 kronor för omflyttning av samlingarna, belöper sig till 170,400 kronor, är dels den att ändringsarbetena föreslagits erhålla en något större omfattning än enligt förslaget till 1928 års riksdag, dels den att en del kostnader beräknats väl lågt i samma förslag. Emellertid, framhåller departementschefen, slutar nu byggnadsstyrelsens kostnadsberäkning för själva ändringsarbetena å ett belopp 50,000 kronor lägre än styrelsens ursprungliga beräkning. Departementschefen har icke funnit anledning till erinran mot de beräkningar, som ligga till grund för byggnadsstyrelsens senaste förslag, samt framhåller, att styrelsen synes hava sökt taga skälig hänsyn till sparsamhetskraven. Styrelsen hade medtagit bland annat omläggning av vissa golv samt i övrigt igenläggning av golvkanalerna till de nuvarande värmeledningsrören. Detta syntes departementschefen välbetänkt, då i allt fall stora ändringar i rummen måste göras. Denna åtgärd, liksom en del andra, vilka kunde anses gå utöver den till grund för 1928 års anslagsäskande liggande planen, syntes ock stå väl samman med den av riksdagen uttalade uppfattningen, att kvaliteten av ändrings- och byggnadsarbetena ej finge äventyras. Departementschefen finner det beklagligt, att ändringsarbetena komma att kräva större kostnader än som förutsattes vid äskandet av begynnelseanslaget för arbetena, men anser icke tillrådligt att låta de höga kostnaderna i så måtto inverka på ett slutligt ståndpunkttagande till denna fråga, att därav skulle föranledas ett uppskov med arbetenas igångsättande.

Utskottets
yttrande.

Enligt vad som framgått vid den granskning, utskottet ägnat det nu framlagda förslaget, innebär detta icke någon omläggning av eller mera genomgripande ändring i det år 1928 godtagna programmet för ifrågavarande arbeten, utan kostnadsökningen hänför sig väsentligen till vissa detaljändringar, som vid den av byggnadsstyrelsen numera vidtagna ingående undersökningen befunnits nödvändiga eller lämpliga, ävensom till en vid samma undersökning nödvändig befunnen korrigerig på vissa punkter av tidigare gjorda kostnadsuppskattningar. Ehuru utskottet, i likhet med departementschefen, måste finna det beklagligt, att de för 1928 års riksdag framlagda beräkningarna ej visat sig hållbara, har utskottet, jämväl med beaktande av vikten av att ifrågavarande arbeten bli verkställda på ett kvalitativt fullt tillfredsställande sätt, likväl vid nu angivna förhållanden icke ansett sig böra motsätta sig förslaget. Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må för utförande, i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet framlagda förslag, av ny värmeledningsanläggning samt elektrisk belysnings- och kraftin-stallation i nationalmuseibygnaden, utöver redan beviljade 389,600 kronor, bevilja ett belopp av 185,400 kronor och av de sålunda beviljade medlen, tillhoppa 575,000 kronor, för budgetåret 1929/1930 såsom extra reservationsanslag anvisa 194,800 kronor.

Stockholm den 5 februari 1929.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, J. L. Widell, Olof Olsson, O. Bergqvist, J. Nilsson* i Malmö, *P. A. Dahl, K. V. Rydén, C. I. Asplund, K. E. Andersson* i Eliantorp, *O. A. Ernfors* och *D. Hansén*;

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *C. R. Jansson* i Falun, *S. Bengtsson* i Norup, *L. J. Carlsson-Frosterud, A. Åson Törnkvist* i Karlskrona, *E. J. Wigforss, J. Olofsson* i Digernäs, *S. Persson* i Fritorp, *G. Strindlund, G. Persson* i Falla och *F. V. Sandwall*.
